Jaarplan 2022

Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030

Naar aanleiding van het in september 2020 gepubliceerde Uitvoeringsprogramma van de Toekomstvisie gewasbescherming 2030, is in 2021 het eerste jaarplan opgesteld. In dit jaarplan presenteerde de betrokken partijen Agrodis, Artemis, het Ctgb, Cumela, Fedecom, LTO Nederland, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Natuur en Milieu, Nefyto, Plantum, Unie van Waterschappen en Vewin een ambitieus pakket aan acties die dat jaar zouden bijdragen aan het oplossen van knelpunten waar agrarische ondernemers mee geconfronteerd worden. Dit pakket aan acties bestond uit afgeronde, gestarte en nieuwe acties voor 2021.

Een jaar later kunnen de betrokken partijen de balans opmaken van de resultaten van het jaar 2021. Na een inventarisatie van de opgepakte acties in 2021, is een actietabel opgesteld voor het aankomende jaar 2022. In deze actietabel is te zien welke acties al volledig zijn afgerond, welke acties doorlopend zijn en welke acties nieuw gestart worden in 2022. Met het opstellen van het jaarplan 2022 wordt de lijn doorgetrokken om de doelen uit het Uitvoeringsprogramma van de Toekomstvisie gewasbescherming in 2030 te behalen door het uitvoeren van concrete acties. De trekkers hebben hun desbetreffende actie(s) verder uitgewerkt en gekeken welke eventuele gewenste ondersteuning er nodig is: op wat voor termijn kan de actie worden gestart? En van welke andere (keten) partijen en overheidsorganisaties is input, ondersteuning en/of cofinanciering nodig voor het realiseren van de actie?

De actietabel 2022 begint met een overzicht van de reeds afgeronde acties in vorige jaren, daarna volgen de doorlopende acties en onderaan zijn de nieuwe acties voor 2022 te vinden. In iets meer dan een jaar zijn 17 van de 159 acties geheel afgerond en nog twee acties gedeeltelijk. Aan het begin van 2022 was al met bijna de helft van de acties uit het Uitvoeringsprogramma gestart. De afgeronde en doorlopende acties hebben in meerdere gevallen ook aanleiding gegeven tot het in gang zetten van vervolgacties en opstellen van geheel nieuwe acties. In 2022 heeft ongeveer de helft van de betrokken partijen aangegeven nieuwe acties op te gaan pakken als trekker: LTO Nederland, Plantum, Artemis, Cumela, het Ctgb en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Hieronder is de actietabel van 2022 bijgevoegd.

Afgeronde acties

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
2	4.1.1	LTO Nederland benoemt op basis van de “staat van de Nederlandse plant-gezondheid” criteria en kaders voor weerbare teeltsystemen in 2030 en ontwikkelsporen daarnaartoe. Zij stellen deze elke vijf jaar bij op basis van voortschrijdend inzicht en ontwikkelingen. De in veel sectoren reeds bestaande ambities en actieplannen vormen daarbij het vertrekpunt.	2021	2021	LTO NL		De meeste sectoren hebben vrij recent nog sectorplannen uitgebracht voor plantgezondheid in 2030 (en verder). Deze zijn nu nog actueel en leidend. Wanneer actie 1 is uitgevoerd zullen deze plannen o.b.v. die info opnieuw tegen het licht gehouden worden.
57	4.4.1	Een ‘position paper’ wordt opgesteld met daarin de inzet van Nederland voor de REFIT van Verordening (EG) 1107/2009. Hierbij is een risicogerichte benadering het uitgangspunt. Dit ‘position paper’ vormt het uitgangspunt voor de Nederlandse inzet bij de onderhandelingen in de Raad naar aanleiding van het nog te publiceren REFIT document van de Europese Commissie. Het ‘position paper’ gaat in op de inzet van volgende aspecten: aanpassing van de benodigde vereisten van gegevens voor de goedkeuring van laag-risicostoffen (waaronder stoffen van biologische oorsprong, zoals micro-organismen), meewegen van de principes van geïntegreerde gewasbescherming en risicobeperkende maatregelen in de goedkeurings- en toelatingsprocedure, verdere harmonisatie bij kleine toepassingen (definitie, wederzijdse erkenningen), criteria en richtsnoeren voor cumulatieve blootstelling (voor mens, dier en milieu) en neurologische aandoeningen en coherentie met andere relevante verordeningen, zoals Verordening (EG) 528/2012 (biociden). Er is gekozen voor het verbeteren en wijzigen van de uitvoering van de verordening binnen de huidige kaders, omdat daarmee het snelst stappen kunnen worden gezet die bijdragen aan de transitie zoals beoogd in de Toekomstvisie gewasbescherming 2030. Dit sluit ook goed aan bij de bevindingen van het rapport dat in opdracht van de Europese Commissie in oktober 2018 is opgeleverd.	2020	afgerond	LNV	Artemis, Nefyto, LTO Nederland	https://open.overheid.nl/repository/ronl-55ddd738-b6cf-47a5-9482-3310081b9de0/1/pdf/kamerbrief-met-reactie-op-verslag-van-de-europese-commissie-over-de-evaluatie-van-verordeningen-gewasbeschermingsmiddelen-en-maximale-residulimieten.pdf
61a	4.4.1	receptuursysteem	2020	2021	LNV	alle	Notitie over mogelijk vervolg wordt opgesteld. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/10/15/kamerbrief-economische-prikkels-in-uitvoerings-programma-toekomstvisie-gewasbescherming-2030
61c	4.4.1.	Randvoorwaarden gecontroleerde distributie	2020	Afgerond	Agrodis		

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
61f	4.4.1	voorlopige toelatingen	2020	afgerond	LNV	werkgroep actuele vraagstukken	De discussie hierover is opnieuw begonnen, werkgroep actuele vraagstukken is bezig met het opstellen van een notitie.
66	4.4.1.	Inventariseren hoe andere EU landen, zoals Frankrijk, initiatieven nemen (organisatorisch en financieel)	2021	afgerond	Artemis		De Franse Strategie Biocontrole verspreid. Goede contacen met IBMA Frankrijk over inbreng op EU niveau nu Frankrijk voorzitter is. Initaiteven genomen voor Nederlands / Franse samenwerking, ook op overheidsniveau.
75	4.4.2	Het onlangs geactualiseerde draaiboek vrijstellingen bevat een aantal verbeteringen in de procedure van het aanvragen van vrijstellingen. Het ministerie van LNV neemt hiervoor het initiatief. Het gaat om: (1) de mogelijkheid om het Ctgb – daar waar nodig – te betrekken bij het “intake” gesprek; (2) het raadplegen van een onafhankelijke deskundige op het moment dat er twijfels zijn over de landbouwkundige noodzaak van een aangevraagde vrijstelling; (3) het toetsen van de huidige tariferings-systematiek van het Ctgb voor het beoordelen van vrijstellingsaanvragen aan de praktijk, met als vertrekpunt om kostendekkend te werken.	2020	afgerond	LNV	Nefyto	Afgerond. Punt 1 en 2 zijn meegenomen in het draaiboek. Punt 3 heeft geleidt tot een herziening van het tarievenbesluit in 2020.
77	4.4.2	Via wederzijdse erkenning kunnen middelen die zijn toegelaten in andere lidstaten op eenvoudige wijze in Nederland een toelating krijgen. Om hiervan optimaal gebruik te kunnen maken, is het wenselijk dat de sector inzicht heeft in alle in de EU toegelaten middelen. Een databank met deze informatie wordt momenteel ontwikkeld door de Europese Commissie, het is echter onduidelijk wanneer dit klaar is. Het ministerie van LNV zal bij de Europese Commissie aandringen op het zo snel mogelijk operationeel maken van deze databank.	2020	afgerond	LNV	nefyto	Afgerond. PPAMS zal gebruikt gaan worden voor alle aanvragen in de Europese Unie.
78	4.4.2.	De inzet is om te komen tot een vervolg van het in 2020 aflopende Fonds Kleine Toepassingen. Hier zullen de uitkomsten van de evaluatie van het aflopende fonds bij worden meegenomen. Dit nieuwe fonds richt zich niet alleen op het faciliteren van de toelating van kleine toepassingen, maar ook op het faciliteren van andere effectieve oplossingen die om financiële redenen moeilijk beschikbaar komen. Te denken valt onder meer aan de goedkeuring van basisstoffen, de toelating van laag-risicomiddelen en eventueel het uitproberen van maatregelen in experimentele setting.	2020	2022	LTO NL		Er zijn afspraken voor een overbruggingsfonds Kleine Toepassingen voor 2 jaar, met perspectief op nieuw meerjarig fonds. Inclusief deelprogramma’s voor impuls laag-risico kleine toepassingen en basisstoffen. Werkzaamheden worden in 2022 opgepakt onder het overbruggingsfonds

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
79	4.4.3	Nederland kent al vele jaren het “Fonds kleine toepassingen”, dat erop is gericht om financiële ondersteuning te bieden voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biologische bestrijders voor kleine toepassingen. Dit fonds wordt geëvalueerd.	2020	afgerond	LNV		https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/10/30/kamerbrief-over-gewasbescherming
102	5.2.1	Er wordt een inventarisatie uitgevoerd van lopende onderzoekstrajecten op het gebied van plantgezondheid (o.a. topsectoren, NWO, POP, H2020). Op basis van deze inventarisatie wordt een programmatische aanpak ontworpen en geïmplementeerd, die integraliteit en richting geeft. De reeds bestaande Kennis en Innovatieagenda voor Landbouw, Water en Voedsel aangevuld met de glastuinbouw dient hiervoor als basis.	2020	2021	LNV	alle partijen	Notitie over mogelijk vervolg wordt opgesteld. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/10/15/kamerbrief-economische-prikkels-in-uitvoerings-programma-toekomstvisie-gewasbescherming-2030
109	5.2.2	Het in kaart brengen van de sectorale en regionale initiatieven en het beoordelen hoe deze aansluiten bij en bijdragen aan het realiseren van de doelen van het uitvoeringsprogramma.	2021	2021	LNV	alle partijen	Onderdeel 1. Notitie over mogelijk vervolg wordt opgesteld: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/10/15/kamerbrief-economische-prikkels-in-uitvoerings-programma-toekomstvisie-gewasbescherming-2030
110	5.2.2.	Het opstellen en uitvoeren van een voorstel voor de uitvoering van pilotprojecten op bedrijfs-, sector- en regionaal niveau voor het realiseren van de doelen naar weerbare teeltsystemen, het verbinden van land- en tuinbouw met natuur en nagenoeg geen emissies en residuen	2020	2021	LTO NL		Actie heeft geleid tot Praktijkprogramma Plantgezondheid
111	5.2.2	Het opzetten van een regionaal pilotproject in de provincie Drenthe, onder leiding van de provincie Drenthe, waarbij een oplossing gezocht wordt voor de knelpunten van omwonenden bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door agrarische ondernemers. Het ministerie van LNV faciliteert de provincie hierbij.	2020	N.t.b.	LNV	alle relevante	
122	5.2.3.	Het opstellen van een voorstel voor het toepassen van innovaties op sectoraal, regionaal en nationaal niveau voor de korte, de middellange en lange termijn.	2020	2022	LTO NL		Actie heeft geleid tot Praktijkprogramma Plantgezondheid
131	5.3.2	Om een zo gelijk mogelijk internationaal speelveld te bewaken zal het ministerie van LNV de “Toekomstvisie gewasbescherming 2030” actief uitdragen via haar netwerk van landbouwraden en bij overleg met derde landen over fytosanitaire markttoegang.	2021	2030	LNV		In 2021 is het onderwerp Gewasbescherming en UP op de terugkom dagen van de landbouwraden gedeeld met de desbetreffende attachees.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
135	5.3.3	Onderzoeken hoe economische prikkels in specifieke gevallen kunnen bijdragen aan de bevordering van de transitie naar weerbare teeltsystemen.	2020	2021	LNV	alle partijen	Notitie over mogelijk vervolg wordt opgesteld. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/10/15/kamerbrief-economische-prikkels-in-uitvoerings-programma-toekomstvisie-gewasbescherming-2030
		werkgroep actuele vraagstukken - natuurvriendelijke bestrijding van bladluis open teelten	2020	afgerond	LNV	alle relevante partijen	Afgerond. In 2022 wordt actualisatie gevraagd.
		werkgroep actuele vraagstukken - risicobeperkende maatregelen vogels en zoogdieren	2020	2021	LNV	alle relevante partijen	Afgerond. Notitie over mogelijk vervolg wordt opgesteld.
138	5.3.4	Het optimaliseren van het toetsingskader voor gewasbeschermingsmiddelen. Bijvoorbeeld het beoordelen van (1) innovatieve technieken, (2) de procedure bij toepassing van het instrument 'wederzijdse erkenning' en (3) het stapelen van gewasbeschermingsmiddelen. Het Ctgb neemt hiervoor het initiatief.	2021	2021	Ctgb	LNV, Agrodis, nefyto	Actie mbt (3) stapelen is afgerond. In 2020 is een advies aan LNV opgeleverd. Het besluit is in 2021 geïmplementeerd.
5.15 PvM		drukregistratievoorziening - perceel niet grenzend aan oppervlaktewater			IenW	Alle betrokken partijen PvM	Afgerond via afstemming binnen het Bestuurlijk Overleg Open Teelt.

Doorlopende acties

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
1	4.1.1	In 2020 en daarna elke 5 jaar wordt de “staat van de Nederlandse plantgezondheid” uitgebracht, met daarin de state-of-art, verwachte trends en opgaven richting 2030. Ook de reeds bestaande ‘monitoring ziekten, plagen en onkruiden’ wordt hierin opgenomen.	2021	2022	LNV	Alle partijen	
4	4.1.2.	De gewasbeschermingsmonitor wordt in het licht van dit uitvoeringsprogramma (door) ontwikkeld. Hierbij zal aandacht worden besteed aan de mogelijkheden om de beschikbare informatie te gebruiken om inzicht te krijgen in het gedrag van agrarische ondernemers.	2021	2022	LNV	Alle partijen	Loopt. Het perceelsregister is uitgebreid met de grondwater-beschermingsgebieden
5	4.2.1	Het ministerie van LNV neemt het initiatief om te onderzoeken welke aanvullende acties er nodig zijn voor het verbeteren van weerbaarheid in andere groeimedia dan bodems. Hierin wordt nadrukkelijk gekeken naar de binnen- en bedekte teelten.	2021	2022	LNV	alle partijen	
8	4.2.3	Als handreiking naar veredelings-bedrijven wordt op korte termijn een beschrijving opgesteld van de criteria waaraan weerbare rassen en gewassen dienen te voldoen.	2021	2022	Plantum	afnemers (dwz telers - LTO), verwerkers, markt, overheid, ngo’s, wetenschap en biologische sector	Studenten van de HAS hebben in 2021 in het kader van hun afstudeeropdracht hieraan gewerkt (literatuurstudie, interviews, workshop e.d.). Hun uitgebreide verslag moet nog worden samengevat in een handzame handreiking.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
9	4.2.3	In het regeerakkoord [van 2017] staat aangegeven dat Nederland zich in Europa zal inzetten voor de toepassing en toelating van nieuwe verdelingstechnieken (New Breeding Techniques), zoals Crispr-Cas, waarbij geen soortgrenzen worden overschreven. De eerste acties zijn al genomen; door een Raadsbesluit moet de Europese Commissie voor april 2021 met een onderzoek, en mogelijk volgende voorstellen, komen over de status van nieuwe veredelingsmethoden in relatie tot de uitspraak van het Europese Hof van Justitie. Daarnaast is in de mededeling van de Europese Green Deal, in het onderdeel van "Farm to Fork", het potentieel van nieuwe innovatieve technieken opgenomen.	2017	2023??	LNV	Plantum	De conclusie van de studie die de Europese Commissie heeft laten uitvoeren, is dat de huidige GGO-wetgeving niet meer 'fit for purpose' is en aangepast moet worden. Ook erkent de Commissie dat nieuwe veredelingsmethoden kunnen bijdragen aan het behalen van de Farm to Fork doelstellingen. Nu moet de huidige Europese regelgeving nog daadwerkelijk aangepast worden. In het tweede kwartaal van 2022 staat een impact assessment van de Europese Commissie gepland waarin zij verschillende beleidsopties voorleggen voor (publieke) consultatie. Het streven van de Commissie is om begin 2023 een wetsvoorstel naar het Europees Parlement en de lidstaten te sturen waar zij over kunnen stemmen.
10	4.2.3	Waar nodig wordt precompetitief onderzoek geïntensiveerd gericht op het ontwikkelen van "gene-editing technieken", genfuncties (resistentie-, weerbaarheids- en immuniteitsgenen), gevolgen van gerichte aanpassingen op weerbaarheid en andere agronomische eigenschappen. De behoefte hieraan wordt in de sector geïnventariseerd.	2021	2022; 2030	Plantum	onderzoek, LNV, Artemis	Behoefte inventariseren in 2021-2022; intensiveren onderzoek t/m 2030.
11	4.2.3	Er worden methodieken ontwikkeld om de gevoeligheid en de weerbaarheid van rassen en gewassen vast te kunnen stellen. Waar nodig wordt hiervoor precompetitief onderzoek geïntensiveerd gericht op epidemiologie van ziekten en plagen en toetsontwikkeling. De behoefte hieraan wordt in de sector geïnventariseerd.	2021	2022; 2030	Plantum	Artemis, Nefyto, Agrodis, LNV, ism onderzoek	Behoefte inventariseren in 2021-2022; intensiveren onderzoek t/m 2030.
13	4.2.3	De veredelingssector en overheid zetten in op behoud, en waar nodig verbetering en versterking, van ondersteunend innovatiebeleid. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan bescherming van intellectueel eigendom via kwekersrecht, fiscale instrumenten zoals Wet bevordering speur- en ontwikkelingswerk en de toegang tot genetische bronnen en behoud van biodiversiteit.	continu	continu	Plantum	LNV	Loopt (doorlopend).

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
15	4.2.3	De stap van innovatie naar praktijktoepassing is reeds onderdeel van het verdienmodel van veredelingsbedrijven en zadenleveranciers. Als extra impuls wordt aangesloten bij de acties ten aanzien van weerbare teeltsystemen, namelijk proactieve advisering, óók over weerbare rassen en gewassen, door adviseurs en erfbetreders en zo nodig wegnemen van bedrijfseconomische belemmeringen.	2021	2030	Plantum	zit al logisch bij contacten zaadbedrijven en plantenkwekers met telers, adviseurs en andere erfbetreders (indien breed opgevat: alle stakeholders betrokken); verder ondersteunen waar mogelijk.	Concrete actie in 2022: Plantum verzorgt een presentatie over 'weerbare rassen' in workshop 'Milieu-impact verlagen met geïntegreerd teeltadvies' van de BO Akkerbouw, in het kader van het BO Actieplan Plantgezondheid Akkerbouw. "wegnemen bedrijfs-economische belemmeringen" komt ook aan bod in de ketenbrede aanpak van de BO. Ook in de biologische sector lopen diverse initiatieven, zoals het convenant Robuuste aardappelteelt – versnelde transitie naar robuuste aardappelrassen (afgesloten in 2018).
16	4.2.3	Productpilots op het gebied van weerbare rassen, waarbij verschillende ketenpartners betrokken worden, worden meegenomen in de pilotprojecten zoals beschreven in hoofdstuk 5.	2021		LTO Neder-land	LNV, Plantum, Artemis, LTO Nederland, Plantum (LTO neemt initiatief, Plantum-leden leveren waar mogelijk input)	Pilots gaan in 2022 van start. Plantum biedt nadrukkelijk aan (kennis van en materiaal) weerbare rassen en uitgangsmateriaal (zaden, stekken, knollen enz.) te leveren.
17	4.2.4	Beschikbaar houden en maken van voldoende mogelijkheden om in de productie van uitgangsmateriaal ziekten en plagen te voorkomen en te bestrijden. Hierbij zal ook specifiek aandacht zijn voor de gehele teeltcyclus, (hoe sterker en schoner het uitgangsmateriaal, hoe minder zorgen de rest van de teelt) en voor kleine toepassingen.	continu		Plantum	Artemis, Nefyto, LTO Nederland, LNV, Ctgb, NVWA, onderzoek	Vergt veel en continue aandacht. Knelpunten in een aantal uitgangsmateriaal teelten worden nijpender.
18	4.2.4	Het onderzoeken en ontwikkelen van nieuwe gewasbeschermings-methoden en technieken specifiek gericht op uitgangs-materiaal (nieuwe methoden om bollen, knollen en zaden pathogeenvrij te maken en te versterken) Waar nodig wordt hiervoor precompetitief onderzoek geïntensiveerd. De behoefte hieraan wordt in de sector geïnventariseerd.	2021	2030	Plantum	LTO Nederland, LNV	Behoefte inventariseren in 2021-2022; intensiveren onderzoek t/m 2030.
19	4.2.4	Het ontwikkelen van maatwerk voor biologische producten en van methoden voor toepassing op zaden, bollen, knollen, vermeerderings- en plantmateriaal, zodat weerbaar uitgangsmateriaal beschikbaar komt.	2021	2030	Artemis	Artemis, Nefyto, Plantum, LNV ism onderzoek	Belangrijk punt voor Plantum. 1-op-1 al veel contacten tussen Artemis-/ Nefyto-leden en Plantum-leden (maatwerk). Ook in 2021 gezamenlijk 4-jarig PPS-onderzoek naar biologische gewasbeschermings-middelen en biostimulanten op zaad gestart ("Groen op Zaad"). Wens op brancheorganisatie-niveau te kijken of nog meer gedaan kan worden.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
20	4.2.4	Ook voor de productie van uitgangsmaterialen is het nodig om weerbare teeltsystemen te ontwikkelen. Hiervoor zal aansluiting worden gezocht bij de pilotprojecten van andere partijen en worden specifiek in de sector uitgangsmateriaal eigen pilotprojecten opgezet en getest voor praktijktoepassing.	2021	2030	Plantum	Plantum (leden), onderzoek, advisering (Agrodis), leveranciers van oplossingen (Nefyto, Artemis, etc.), LNV	Praktijkpilots weerbare groentenzaadteelt in 2021 gestart bij 4 bedrijven, in 2022 uitbreiding naar 9 bedrijven. Diverse Plantum-deelsectoren nog meer in onderzoeksfase m.b.t. ontwikkeling weerbare teeltsystemen (bijv. aardbei, groentenplanten-opkweek, graszaad, sierteelt moerplanten).
21	4.2.4	Het verbeteren van het borgingssysteem voor schoon uitgangsmateriaal waar nodig. Bijvoorbeeld als nieuwe ziekten of plagen optreden.	2021	continu	Plantum	Plantum, Naktuinbouw etc.	Doorlopend. Momenteel met Naktuinbouw bezig met het opzetten van een generiek hygiënesysteem voor groentenplantenkwekers (zowel voor glas- als voor vollegrondsgroenten; niet gericht op een specifieke ziekte, zoals het GSPP-systeem voor Clavibacter in tomaat)
22	4.2.5	Er wordt een inventarisatie uitgevoerd van innovatieve teeltconcepten die in ontwikkeling zijn of voornemens hiertoe. Daarbij worden ook initiatieven buiten Nederland meegenomen, voor zover relevant. De inventarisatie omvat zowel wetenschap als praktijk.	2021	2022	LNV	Alle partijen	In de afrondende fase
16	4.2.3.	Productpilots op het gebied van weerbare rassen, waarbij verschillende ketenpartners betrokken worden, worden meegenomen in de pilotprojecten zoals beschreven in hoofdstuk 5	2021	2025	LTO NL	Betrokken partijen	LTO Nederland, sector- en ketenpartijen hebben onder het Praktijkprogramma plantgezondheid in totaal 13 sectorale pilots opgenomen. Het praktijkprogramma is eind 2021 door LNV goedgekeurd, mede voor medefinanciering In 2022 wordt gestart met de uitvoering van de 13 pilots.
19	4.2.3.	Maatwerk voor biologische producten op zaden, bollen, knollen, vermeerderings- en plantmateriaal, (VERTIFY)	2021	door-lopend	Artemis	Artemis, Nefyto, Plantum, LNV ism onderzoek	Bij VERTIFY is in 2021 een PPS onderzoek gestart voor zaden, met partners uit veredeling en producenten van biologische middelen.
25	4.2.6.	Kennisimpuls Groen wordt verbreed naar bedekte teelten	2021	door-lopend	Artemis	Artemis, LNV, TKI, LTO ism onderzoek	Dit brede WUR onderzoek gefinancierd door LNV naar weerbaarheid akkerbouw, fruit, bloembollen en aardbei is in 2021 uitgebreid met onderzoek glastuinbouw
28	4.2.6.	Het opstellen van pilotprojecten om land- en tuinbouw verbindende maatregelen ten bate van gewasbescherming (en het voorkomen daarvan) toe te passen in de praktijk. Hierbij kunnen ook verschillende ketenpartners betrokken worden.	2022	2025	LTO NL	Betrokken partijen	Onderdeel actie 16 Praktijk-programma Plantgezondheid

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
29	4.2.6	Er wordt een inventarisatie uitgevoerd van beschikbare maatregelen (zowel in de praktijk als in de wetenschap) om land- en tuinbouw met natuur te kunnen verbinden. Deze inventarisatie wordt opgenomen in het informatiesysteem voor agrarische ondernemers en erfbetreders dat is aangekondigd in paragraaf 5.1.	2021	2022	LNV	Alle partijen	
32	4.2.6.	Stimuleren van kennisnetwerken met agrarische ondernemers om nieuwe ervaringen met de inzet van functionele agrobiodiversiteit op te doen en te delen.	2022	2025	LTO NL	Betrokken partijen	Onderdeel actie 16 Praktijk-programma Plantgezondheid
33	4.2.6.	Het stimuleren van het toepassen in de praktijk van het gericht inzetten van nuttige organismen in de praktijk.	2022	2025	LTO NL	Betrokken partijen	Onderdeel actie 16 Praktijk-programma Plantgezondheid
39	4.3.1.	Het stimuleren van het toepassen in de praktijk van het gericht inzetten van nuttige organismen in de praktijk.	2022	2025	LTO NL	Betrokken partijen	Onderdeel actie 16 Praktijk-programma Plantgezondheid
42	4.3.3.	versterking onderzoek naar geïnduceerde weerbaarheid en implementatie in de praktijk.	2021	n.t.b.	LTO NL	Betrokken partijen	
45	4.3.4	Daar waar er hiaten in kennis- en innovatie worden geconstateerd, neemt de overheid de regierol op zich om deze te adresseren bij relevantie programma's en agenda's.	ad hoc		LNV		
53		Ontwikkelen E-stewardship: digitale maatwerkvoorschriften voor de teler toegespitst op teelt- en toepassings-omstandigheden met mogelijkheid van integratie met beschikbare data.	2021	2023?	Nefyto		Een digitale app is gelanceerd. Traject wordt vervolgd op gebied van integratie met beschikbare data.
56	4.4.1	In Europees verband wordt ingezet op een versnelde goedkeuringsprocedure voor werkzame stoffen met een laag risico, zodat middelen op basis van deze stoffen sneller beschikbaar komen voor agrarische ondernemers. Dit is een belangrijk punt in de REFIT van Verordening (EG) 1107/2009 (zie hieronder).	continu		LNV	CTGB, Nefyto	

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
61	4.4.1	Het in beeld brengen en vervolgens benutten van de mogelijkheden voor het toepassen van receptuursysteem, maatwerkvoorschriften, gecontroleerde distributie, systeemtoelating, vrijstelling en voorlopige toelating van gewasbeschermingsmiddelen indien gerelateerd aan weerbare planten en teeltsystemen.		N.t.b.	LNV	alle partijen	Zie receptuursysteem 61a en 61f. Gecontroleerde distributie is afgerond, vervolgtraject start in 2022. Er worden notities opgesteld voor systeemtoelating, vrijstellingen is onderdeel van de werkgroep actuele vraagstukken (draaiboek).
62	4.4.1	Om de toelating laag-risicostoffen en -middelen te bevorderen, is het van belang dat er inzicht is in de mogelijkheden die er zijn om dossiers uit (OECD) landen buiten de Europese Unie te gebruiken voor het aanvragen van de goedkeuring van een werkzame stof of de toelating van een middel.	2021	2022	Ctgb	Nefyto en Artemis	Er zijn gesprekken gevoerd met Nefyto en Artemis om op grond van ervaringen met dossiers uit niet-EU OECD-landen 'quick wins' te inventariseren. Er zal een casus nader worden uitgewerkt.
62		Om de toelating laag-risicostoffen en -middelen te bevorderen, is het van belang dat er inzicht is in de mogelijkheden die er zijn om dossiers uit (OECD) landen buiten de Europese Unie te gebruiken voor het aanvragen van de goedkeuring van een werkzame stof of de toelating van een middel.	2022	2023?	Ctgb	Nefyto, Artemis	Verkennende gesprekken tussen Ctgb, Nefyto en Artemis zijn gevoerd. Er wordt nu gewerkt aan een projectvoorstel voor het vervolg.
63	4.4.1	Een laag-risicostof leidt niet altijd tot een laag-risicomiddel. Het middel moet namelijk ook aan bepaalde criteria voldoen om als laag-risicomiddel te kunnen worden toegelaten. Lidstaten gaan hier nu verschillend mee om wat een ongelijk speelveld geeft. De EU werkt aan een richtsnoer om harmonisatie te bevorderen. Nederland zet in op een snelle afronding van dit richtsnoer.	2021		Ctgb	Europese Commissie; artemis, nefyto	Het Ctgb heeft in SCoPAFF opgeroepen tot snelle afronding van dit richtsnoer. Het wachten is op het vormen van 1de EU-werkgroep die de COM heeft aangekondigd.
65	4.4.1.	Producenten van gewasbeschermingsmiddelen streven ernaar nieuwe biologische stoffen/middelen vergelijkbaar met categorie laag risico.	2021	door-lopend	Artemis	Nefyto, IBMA, Ctgb, EFSA, EU-com	De officiele LR categorie van de EU levert te weinig biologische middelen op. Buiten de EU zoals in VS en Brazilie zijn het er veel meer. Frankrijk heeft een bredere positieve lijst biologische middelen waarbij strenge veiligheidscategorieen toch behouden blijven. Nagegaan wordt of dit systeem ook voor Nederland mogelijk is. En of Frankrijk dit in haar presidenschap EU via de EFSA op EU niveau kan tillen.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
67	4.4.2.	Actuele vraagstukken vormen een belemmering voor het realiseren van de doelen van het uitvoeringsprogramma. Inzicht in de ontwikkeling van het aantal actuele vraagstukken en de oorzaken daarvan is daarom van belang. Er wordt een breed gedragen systematiek voor het in kaart brengen van actuele vraagstukken ontwikkeld en toegepast. Waar mogelijk wordt daarbij gebruik gemaakt van reeds beschikbare informatie-bronnen, zoals de EUMUDA database voor kleine toepas-singen en de early warning systematiek voor stof renewals (zie actie 68).	2021	door-lopend	LTO NL	Plantaardige branche-organisaties	Inzet op actuele vraagtukken is een speerpunt voor LTO Nederland. Vanwege de omvang en diversiteit is gezamenlijke uitvoering noodzakelijk. Er is een werkgroep actuele vraagstukken gevormd, waarin overheid en bedrijfsleven deelnemen. Doel is dat in 2022 meerdere concrete knelpunten worden opgelost.
68	4.4.2.	Voor het mogelijk wegvallen van actieve stoffen als gevolg van Europese besluitvorming is een “early warning” systematiek ontwikkeld. De plantaardige brancheorganisaties nemen het initiatief om aan de hand hiervan mogelijke actuele vraagstukken tijdig te identificeren en tijdig op te lossen.	2021	door-lopend	LTO NL	Plantaardige branche-organisaties	Is onderdeel van de onder actie 67 aangegeven werkgroep actuele vraagstukken.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
69	4.4.2.	Als een gelijkwaardig alternatief niet tijdig voorhanden is moeten telers worden geholpen de tussenliggende tijd te overbruggen. Sector, overheid en andere relevante partijen, zoals toelatinghouders, zoeken hiervoor per vraagstuk in gezamenlijk overleg naar een adequate invulling. Als basis hiervoor wordt een Plan van oplossingen opgesteld; de plantaardige brancheorganisaties nemen daartoe het initiatief. Het plan van oplossingen omvat mogelijke oplossingsroutes en bijbehorend instrumentarium voor zowel de korte als lange termijn. Hierbij wordt uitdrukkelijk breed gekeken en kan het gaan om bijvoorbeeld nieuw of aanvullend onderzoek naar alternatieven, het wegnemen van barrières voor de toepassing van alternatieven (financieel, juridisch of anderszins) alsook meer korte termijn oplossingen zoals vrijstellingen en (proef) ontheffingen (zie ook hieronder). Bij alternatieven en oplossingen staat voorop dat deze geen onacceptabele risico's voor mens, dier en milieu met zich brengen.	2021	doorlopend	LTO NL	Plantaardige brancheorganisaties	Is onderdeel van de onder actie 67 aangegeven werkgroep actuele vraagstukken.
70	4.4.2.	Om te beginnen hebben de plantaardige brancheorganisaties een selectie van 22 actuele vraagstukken samengesteld die om een urgente oplossing vragen. Deze concrete casussen worden ingebracht en besproken in of onder de vlag van de werkgroep actuele vraagstukken. De gezamenlijke ambitie is om in 2020 oplossingen te vinden voor deze vraagstukken, waaruit ook lering getrokken kan worden voor het aanpakken van nieuwe vraagstukken in de periode daarna.	2021	doorlopend	LTO NL	Plantaardige brancheorganisaties	Is onderdeel van de onder actie 67 aangegeven werkgroep actuele vraagstukken.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
73	4.4.2	Het ministerie van LNV neemt het initiatief voor het tijdig betrekken van de verschillende partijen in het proces rond het identificeren van onmisbare toepassingen (Verordening (EG) 1107/2009, artikel 4, lid 7). Hiervoor is een draaiboek beschikbaar. Het ministerie van LNV zet zich in Europees verband in voor een eenduidige interpretatie en effectieve benutting van onmisbare toepassingen.	2020	continu	LNV	partners in werkgroep actuele vraagstukken	
74	4.4.2	Toepassing van het geactualiseerde draaiboek vrijstellingen ten behoeve van overbrugging van de transitie-periode van 'oud naar nieuw'. Dit draaiboek bevat verschillende typen vrijstellingen, zoals een vrijstelling die rekening houdt met de instandhouding of bevordering van geïntegreerde gewasbescherming en een "transitievrijstelling". Een transitievrijstelling kan worden aangevraagd voor de periode van maximaal drie jaar voor het geval het ontwikkelen van een alternatief of een oplossing niet tijdig kan worden afgerond.	2020	continu	LNV	alle partners in werkgroep actuele vraagstukken	
78	4.4.2.	Fonds kleine toepassingen overbruggingsperiode	2021	2022	LNV	LTO, Nefyto	Openstelling fonds, opstellen plan van aanpak voor laagrisico middelen en basisstoffen en ex ante evaluatie vervolg.
80	4.4.3	Er zijn verschillende mogelijk-heden voor het aanvragen van een kleine toepassing op grond van Verordening (EG) 1107/2009, namelijk via een zonale aanvraag, wederzijdse erkenning of een nationale aanvraag (de zogenaamde NLKUG). Er zal gekeken worden of het beleidsmatig kader van de NLKUG aangepast kan worden in het licht van dit uitvoerings-programma.	2020	n.t.b.	LNV	partners in werkgroep actuele vraagstukken, Plantum, CTGB, nefyto	Er worden verschillende notities geschreven over kleine toepassingen
82	4.4.4	De ministeries van LNV en IenW zetten zich ervoor in om op Europees niveau duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van het grensvlak tussen de biociden en de gewas-beschermingsmiddelen-verordening.	2020	n.t.b.	LNV - IenW	CTGB, nefyto	

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
84	4.4.5	Voor alle landbouwsectoren, waarin gewasbeschermings-middelen toegepast worden, wordt er door sociale partners adequate arbocatalogi opgesteld met daarin beheersmaatregelen voor alle risico's van het gebruik van gewasbeschermings-middelen. De beheers-maatregelen betreffen in ieder geval veiligheidsvoorschriften ten aanzien van het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen, de herbetreding van gewas en mengen van gewasbeschermings-middelen. Een arbocatalogus is adequaat indien deze door Inspectie SZW geaccepteerd is. De uitvoering van deze actie moet worden belegd bij het ministerie van SZW.	2021	N.t.b.	LNV	SZW, LTO, Nefyto	
85	4.4.5	Vanuit handelaren, adviseurs en branches wordt de gegeven voorlichting, over arbeids-bescherming aan werkgevers en kopers van gewasbeschermings-middelen, op een adequaat niveau gebracht. Dit betreft o.a. risico's van gewasbeschermings-middelen (ook voor kwetsbare groepen), keuze juiste persoonlijke beschermings-middelen en het juiste gebruik van persoonlijke beschermings-middel (bij toepassen en herbetreden), herbetreding (inclusief herbetredingstermijn). De uitvoering van deze actie moet worden belegd bij het ministerie van SZW.	2021	N.t.b.	LNV	SZW, Agrodis, nefyto	
86	4.4.5.	Werkgevers zullen de voorlichting, aan toepassers van gewasbeschermingsmiddelen en werknemers die in het gewas werken, op een adequaat niveau brengen. De voorlichting betreft o.a. risico's van gewas-beschermingsmiddelen (ook voor kwetsbare groepen), keuze juiste persoonlijke beschermings-middelen en het juiste gebruik van persoonlijke beschermings-middelen (bij toepassen en herbetreden), herbetreding (inclusief herbetredingstermijn).	2021	2022	LTO NL		LTO Nederland en de sectororganisaties hebben dit ingebracht bij Stigas, met de focus op verbeterde bewustwording en handelingsperspectief voor werknemers en werkgevers m.b.t. veilig werken met gewas-beschermingsmiddelen. Wordt in 2022 verder opgepakt.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
87	4.4.5.	Bij de beoordeling van gewas-beschermingsmiddelen wordt bij het Ctgb veel informatie verzameld over de risico's en de bijbehorende preventie-maatregelen. Niet alle gegevens die mogelijk interessant zijn om gezond en veilig werken te bevorderen zijn gemakkelijk toegankelijk. Dit belemmert het handelingsperspectief van ondernemers en personeel met betrekking tot veilig werken.	2021	2022	LTO NL		Deze actie sluit aan op actie 86.
88	4.4.5	In samenwerking met het ministerie van SZW en het Ctgb wordt verkend welke informatie over risico's van gewas-beschermingsmiddelen beschikbaar is, en hoe deze gebruikt kan worden om ondernemers en personeel beter te informeren over het treffen van de juiste maatregelen. De uitvoering van deze actie moet worden belegd bij het ministerie van SZW.	2021	n.t.b	LNV	overleg met SZW, nefyto	
89	4.4.5	de beschikbare informatie wordt op een laagdrempelige en gebruiksvriendelijke manier ontsloten, (a) voor het opstellen van risico inventarisaties en -evaluaties (RI&E's) en (b) voor gebruikers waaronder toepassers en preventiemedewerkers (bijvoorbeeld in de vorm van een App). Waar mogelijk wordt aangesloten bij andere acties gericht op informatieontsluiting. De uitvoering van deze actie moet worden belegd bij het ministerie van SZW.	2021	n.t.b.	LNV	overleg met SZW, nefyto, LTO	
100		Oriëntatie verbetering afval-inzameling resten en gebruikte verpakkingen van gewas-beschermingsmiddelen zodat in Nederland een nog beter en dekkend systeem ontstaat.	2021	2023?	Nefyto	Agrodis, LTO, Cumela	Gesprekken met betrokkenen zijn in volle gang. Planning is om spoedig te starten met de pilots.
101	5.1.	Er wordt instrumentarium ontwikkeld voor de agrarisch ondernemer die het pakket aan handelingsperspectieven voor het versterken van weerbaarheid inzichtelijk maakt.	2021	2025	LTO NL		Onderdeel actie 16 Praktijkprogramma Plantgezondheid

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
104	5.2.1.	De betrokken private partijen zorgen ervoor dat onderzoeks-voorstellen die zij de komende jaren indienen op het terrein van gewasbescherming (inclusief plantgezondheid en veredeling) bijdragen aan het realiseren van de doelen van het uitvoerings-programma	2020	door-lopend	Private partijen		
105	5.2.1.	Invoering project Kas als Ecosysteem (KaEco) gebruikmakend van alle relevante bouwstenen vermeld in hoofdstuk 4	2021	2025	LTO NL		Onderdeel actie 16 Praktijkprogramma Plantgezondheid
106	5.2.1.	LTO Nederland komt met concrete voorstellen voor de (door)ontwikkeling van weerbare teeltsystemen.	2021	2025	LTO NL		Onderdeel actie 16 Praktijkprogramma Plantgezondheid
107	5.2.1.	Om innovatie op bedrijfsniveau te ondersteunen, wordt het begrip “experimenteerruimte” nader uitgewerkt in termen van criteria, kaders en randvoorwaarden. Op basis daarvan wordt het huidig beschikbaar instrumentarium herijkt. Waar nodig wordt aanvullend instrumentarium ontwikkeld, zoals voor laag risicomiddelen.	2021	door-lopend	LTO NL		Onderdeel van actie 67
108	5.2.1	Agrarische ondernemers die weerbare teeltsystemen willen (door)ontwikkelen op hun bedrijf moeten hierbij desgevraagd operationele ondersteuning kunnen krijgen in de vorm van kennis, begeleiding, monitoring of anderszins. Hiervoor wordt een stimuleringskader ontwikkeld.	2021	2022	Agrodis	Meerdere sectoren	voorstel uitgewerkt in Agrodis Transitie Programma (ATP). Aanvraag voor cofinanciering is ingediend.
112	5.2.2.	Er wordt een voor regio’s en sectoren representatief netwerk van demonstratielocaties opgericht en onderhouden, waar weerbare teeltsystemen en bouwstenen daarvoor in praktijk-realistische omstandig-heden worden toegepast en gemonitord. Dit netwerk kan bestaan uit zowel vaste locaties (bijv. proefstations) als flexibele locaties al naar gelang teelt of bouwsteen (bijv. teeltbedrijven)	2021	2025	LTO NL		Onderdeel actie 16 Praktijkprogramma Plantgezondheid
113	5.2.2.	Het opzetten van enkele pilotprojecten	2021	2025	Artemis		In 2021 is al gestart met piltots in de akkerbouw en bloembollenteelt. In 2022 wordt uitbreiding onderdeel van actie 16 Praktijkprogramma Plantgezondheid

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
114	5.2.2.	Informatie en advies over (bouwstenen voor) weerbare teeltsystemen, wordt gebundeld, vertaald naar voor telers en adviseurs begrijpelijke vorm en inhoud, en laagdrempelig en eenduidig toegankelijk gemaakt. Agrodis neemt initiatief om het informatiesysteem actief onder de aandacht van adviseurs en agrarische ondernemers te brengen.	2021	2022	Agrodis		Voorstel uitgewerkt in Agrodis Transitie Programma (ATP). Aanvraag voor cofinanciering is ingediend.
115	5.2.2.	Telers, adviseurs en erfbetreders gaan proactief samen leren en ervaring opdoen met weerbare teeltsystemen. Ter ondersteuning hiervan kan gebruik gemaakt worden van bestaande structuren, zoals bijvoorbeeld het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) en het Programma Kennis op maat.	2021	2025	LTO NL		Onderdeel actie 16 Praktijkprogramma Plantgezondheid
116	5.2.2.	Het organiseren van een gewasbeschermingsdag in het voorjaar van 2021 om de pilotprojecten breed te delen.	2021	2025	LTO NL		Onderdeel actie 16 Praktijkprogramma Plantgezondheid
117	5.2.2	Er wordt een vangnet ontwikkeld voor agrarische ondernemers die bij aanvang van een pilotproject concreet kunnen aangeven waar zij mogelijk aanvullend risico lopen tijdens de duur van het pilotproject. Dit vangnet bestaat uit enerzijds mogelijkheden om gedurende de teelt te corrigeren voor onvoorziene negatieve effecten en anderzijds financiële compensatie voor inkomens-derving door falen van het nieuwe systeem.	2021	n.t.b.	LNV	alle relevante (o.a. LTO, Artemis)	Onderdeel actie 16 Praktijkprogramma Plantgezondheid
119	5.2.3.	Het opzetten van een kennis-netwerk voor het delen van kennis die ontwikkeld is in de praktijk (“best practices”) of door de onderzoeksinstellingen en het toepassen van deze kennis in de praktijk. Hierdoor kunnen “small wins” opgeschaald worden naar “big wins”. Met onderstaande twee acties als eerste concrete uitwerking.	2021	2025	LTO NL		Onderdeel actie 16 Praktijkprogramma Plantgezondheid

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
120	5.2.3.	In kleine groepen agrarische ondernemers binnen sectoren wordt uitleg gegeven over de wijze waarop planten en gewassen 'weerbaarder' worden tegen ziekten en plagen. De agrarische ondernemers krijgen handvatten om de weerbaarheid van het gewas op het eigen bedrijf te beproeven en tips over waarnemingen en metingen. Deze waarnemingen en metingen worden met elkaar uitgewisseld.	2021	2025	LTO NL		Onderdeel actie 16 Praktijkprogramma Plantgezondheid
123	5.2.3.	Agrarische ondernemers kunnen gebruik maken van een adviseur die hen (stapje-voor-stapje) helpt bij het toepassen van innovaties op hun bedrijf. Het is daarvoor van belang dat de positie van de adviseur zichtbaar wordt versterkt, zodat de adviseurs een eenduidig advies verstrekken. Dit voorstel dient bij te dragen aan het realiseren van de transitie.	2021	2022	Agrodis		voorstel uitgewerkt in Agrodis Transitie Programma (ATP). Aanvraag voor cofinanciering is ingediend.
124	5.2.3.	Bedrijven die stappen willen zetten hebben behoefte aan ondersteuning op maat. Deze ondersteuning wordt ingevuld met transitiecoaches. Agrodis stelt een plan op voor het komen tot transitiecoaches.	2021	2022	Agrodis		voorstel uitgewerkt in Agrodis Transitie Programma (ATP). Aanvraag voor cofinanciering is ingediend.
136	5.3.4	Agrarische ondernemers en erfbetreders melden voorstellen voor het verminderen van de regeldruk en belemmeringen voor innovaties op het terrein van gewasbescherming bij het Agroloket. Het ministerie van LNV zal het initiatief nemen om – voor zover mogelijk – regeldruk te verminderen en belemmeringen voor innovaties op het terrein van gewasbescherming weg te nemen	ad hoc	n.t.b.	LNV	LTO Nederland	
137	5.3.4	De trekkers van pilotprojecten e.d. melden concrete (mogelijke) belemmeringen in wet- en regelgeving aan de relevante overheid, zoals gemeente, provincie, ministerie. Het ministerie van LNV zal het initiatief nemen om – voor zover mogelijk – belemmeringen in wet- en regelgeving op het terrein van gewasbescherming weg te nemen	ad hoc	n.t.b.	LNV	LTO Nederland	

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
138		Het optimaliseren van het toetsingskader voor gewas-beschermingsmiddelen. Bijvoorbeeld het beoordelen van innovatieve technieken, de procedure bij toepassing van het instrument 'wederzijdse erkenning' en het stapelen van gewasbeschermingsmiddelen.	2021	2023?	Ctgb	Nefyto	Verkennende gesprekken tussen Ctgb en Nefyto over innovatieve technieken en mogelijkheden.
138	5.3.4	Het optimaliseren van het toetsingskader voor gewas-beschermingsmiddelen. Bijvoorbeeld het beoordelen van (1) innovatieve technieken, (2) de procedure bij toepassing van het instrument 'wederzijdse erkenning' en (3) het stapelen van gewasbeschermingsmiddelen. Het Ctgb neemt hiervoor het initiatief.	2021	2022	Ctgb	LNV, Agrodis, nefyto	Actie mbt (1) innovatieve technieken. In dit kader wordt onderzocht of de bestaande beoordelingssystematiek voor het nieuwe teeltconcept strokenteelt passend is.
138	5.3.4	Het optimaliseren van het toetsingskader voor gewas-beschermingsmiddelen. Bijvoorbeeld het beoordelen van (1) innovatieve technieken, (2) de procedure bij toepassing van het instrument 'wederzijdse erkenning' en (3) het stapelen van gewasbeschermingsmiddelen. Het Ctgb neemt hiervoor het initiatief.	2021	2022	Ctgb	LNV, Agrodis, nefyto	Actie mbt (1) innovatieve technieken. In dit kader wordt onderzocht voor welke precisietechnieken en -toepassingen er in de praktijk belangstelling is en of de bestaande beoordelingssystematiek daarvoor passend is. Er wordt een advies aan LNV voorbereid.
138	5.3.4	Het optimaliseren van het toetsingskader voor gewas-beschermingsmiddelen. Bijvoorbeeld het beoordelen van (1) innovatieve technieken, (2) de procedure bij toepassing van het instrument 'wederzijdse erkenning' en (3) het stapelen van gewasbeschermingsmiddelen. Het Ctgb neemt hiervoor het initiatief.	2021	2022	Ctgb	LNV, Agrodis, nefyto	Actie mbt (1) innovatieve technieken: signaleren behoefte en bijdragen aan ontwikkeling toetsingskader nieuwe soorten stoffen. LNV zal in 2022 met een notitie worden geïnformeerd over het overzicht nieuwe soorten stoffen en de benodigde methodiek-ontwikkeling (wat loopt al en waar is nog aanvullende inzet nodig).
138	5.3.4	Het optimaliseren van het toetsingskader voor gewas-beschermingsmiddelen. Bijvoorbeeld het beoordelen van (1) innovatieve technieken, (2) de procedure bij toepassing van het instrument 'wederzijdse erkenning' en (3) het stapelen van gewasbeschermingsmiddelen. Het Ctgb neemt hiervoor het initiatief.	2021	2022	Ctgb	LNV, Agrodis, nefyto	Actie mbt (2) de procedure wederzijdse erkenning: inventarisatie van casussen en evaluatie van beleid.
143	6	het ontwikkelen van een "dashboard" voor het presenteren van de resultaten van de jaarlijkse monitoring.	2021	2022	LNV	alle partijen	

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
144	6	het daar waar nodig ontwikkelen van indicatoren voor het monitoren van de voortgang van het uitvoeringsprogramma.	2021	2022	LNV	alle partijen	
150	7.2.2	LNV zal voor de verbinding zorgen tussen de kringloopvisie en het uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030	continu		LNV		
153	7.2.5	LNV zal voor de verbinding zorgen tussen de herbezinning van het mestbeleid en het uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030.	continu		LNV		
		digitalisering geharmoniseerde risico-indicatoren	2020	2022	LNV		Loopt. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/08/05/harmonised-risk-indicator-hri-in-nederland
		kennisimpuls groene gewasbescherming - uitbreiding tomaat, potplanten en prei	2021	2022	LNV	alle relevante	
		kennisimpuls groene gewas-bescherming - kleinschalige deskstudie uitgevoerd om de oplossingsrichtingen in kaart te brengen tegen zwarte roest in de graszaadteelt	2021	2022	LNV	alle relevante	
		Werkgroep actuele vraagstukken – onderzoek naar toepassen vaccins tegen virussen in de gesloten teelten.	2021	2022	LNV	Alle relevante partijen	
		Werkgroep actuele vraagstukken – natuurvriendelijke bestrijding van bladluis gesloten teelten	2021	2021	LNV	Alle relevante partijen	
		Werkgroep actuele vraagstukken – onderzoek naar mogelijkheden ‘resetknop’ tussen twee teelten	2021	2021	LNV	Alle relevante partijen	
3.1. PvM		erf - ontwikkelen protocol nagenoeg gesloten erf	2021	2022	Sector	NFO, KAVB, UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.	In 2021 is een start gemaakt met het opstellen van een protocol nagenoeg gesloten erf. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen.
3.2. PvM		erf - implementatie protocol over sectoren	2021	2022	Sector		Zie hiervoor. In 2022 zal op basis van een uitrol/communciatie plan van aanpak het protocol uitgerold worden in de praktijk.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
4.2. PvM		perceel - ontwikkelen perceelemissiescan, onderdeel bodemkwaliteit	2021	2022	Sector		Onder leiding van LTO Nederland hebben LTO, Nefyto, Cumela en UvW in 2020 besloten tot een andere aanpak: het ontwikkelen van een protocol nagenoeg gesloten perceel. Focus op doel in plaats van op mogelijke maatregelen. In 2021 is in samenwerking met BO Akkerbouw gestart met de uitwerking van het protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen. Deze actie wordt opgepakt samen met UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.
4.3. PvM		perceel - ontwikkelen perceelemissiescan, onderdeel afspoeling	2021	2022	Sector		Onder leiding van LTO Nederland hebben LTO, Nefyto, Cumela en UvW in 2020 besloten tot een andere aanpak: het ontwikkelen van een protocol nagenoeg gesloten perceel. Focus op doel in plaats van op mogelijke maatregelen. In 2021 is in samenwerking met BO Akkerbouw gestart met de uitwerking van het protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen. Deze actie wordt opgepakt samen met UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.
4.4. PvM		perceel - ontwikkelen perceelemissiescan, onderdeel uitspoeling	2021	2022	Sector		Onder leiding van LTO Nederland hebben LTO, Nefyto, Cumela en UvW in 2020 besloten tot een andere aanpak: het ontwikkelen van een protocol nagenoeg gesloten perceel. Focus op doel in plaats van op mogelijke maatregelen. In 2021 is in samenwerking met BO Akkerbouw gestart met de uitwerking van het protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen. Deze actie wordt opgepakt samen met UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.
4.5. PvM		perceel - bodemkwaliteit - beoordelen pilots op best practices bv zicht op bodemstructuur	2021	2022	Sector		Onder leiding van LTO Nederland hebben LTO, Nefyto, Cumela en UvW in 2020 besloten tot een andere aanpak: het ontwikkelen van een protocol nagenoeg gesloten perceel. Focus op doel in plaats van op mogelijke maatregelen. In 2021 is in samenwerking met BO Akkerbouw gestart met de uitwerking van het protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen. Deze actie wordt opgepakt samen met UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
4.6. PvM		perceel - bodemkwaliteit - uitdragen kennis vanuit gebundelde praktische en theoretische kennis	2021	2022	Sector		Onder leiding van LTO Nederland hebben LTO, Nefyto, Cumela en UvW in 2020 besloten tot een andere aanpak: het ontwikkelen van een protocol nagenoeg gesloten perceel. Focus op doel in plaats van op mogelijke maatregelen. In 2021 is in samenwerking met BO Akkerbouw gestart met de uitwerking van het protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen. Deze actie wordt opgepakt samen met UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.
4.7. PvM		perceel - afspoeling - pilots beoordelen op best practices	2021	2022	Sector		Onder leiding van LTO Nederland hebben LTO, Nefyto, Cumela en UvW in 2020 besloten tot een andere aanpak: het ontwikkelen van een protocol nagenoeg gesloten perceel. Focus op doel in plaats van op mogelijke maatregelen. In 2021 is in samenwerking met BO Akkerbouw gestart met de uitwerking van het protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen. Deze actie wordt opgepakt samen met UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.
4.8. PvM							Onder leiding van LTO Nederland hebben LTO, Nefyto, Cumela en UvW in 2020 besloten tot een andere aanpak: het ontwikkelen van een protocol nagenoeg gesloten perceel. Focus op doel in plaats van op mogelijke maatregelen. In 2021 is in samenwerking met BO Akkerbouw gestart met de uitwerking van het protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen. Deze actie wordt opgepakt samen met UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.
4.9. PvM		perceel - uitspoeling - pilots beoordelen op best practices	2021	2022	Sector		Onder leiding van LTO Nederland hebben LTO, Nefyto, Cumela en UvW in 2020 besloten tot een andere aanpak: het ontwikkelen van een protocol nagenoeg gesloten perceel. Focus op doel in plaats van op mogelijke maatregelen. In 2021 is in samenwerking met BO Akkerbouw gestart met de uitwerking van het protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen. Deze actie wordt opgepakt samen met UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
4.10 PvM		perceel - uitspoeling - uitrollen meest effectieve maatregelen	2021	2022	Sector		Onder leiding van LTO Nederland hebben LTO, Nefyto, Cumela en UvW in 2020 besloten tot een andere aanpak: het ontwikkelen van een protocol nagenoeg gesloten perceel. Focus op doel in plaats van op mogelijke maatregelen. In 2021 is in samenwerking met BO Akkerbouw gestart met de uitwerking van het protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen. Deze actie wordt opgepakt samen met UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.
4.11 PvM		perceel - implementatie maatlat of andere tool over sectoren	2021	2022	Sector		Onder leiding van LTO Nederland hebben LTO, Nefyto, Cumela en UvW in 2020 besloten tot een andere aanpak: het ontwikkelen van een protocol nagenoeg gesloten perceel. Focus op doel in plaats van op mogelijke maatregelen. In 2021 is in samenwerking met BO Akkerbouw gestart met de uitwerking van het protocol nagenoeg gesloten perceel. Dit protocol komt in 2022 beschikbaar en zal het gebruik ervan actief worden uitgedragen. Deze actie wordt opgepakt samen met UvW, Nefyto, Cumela en BO Akkerbouw.
5.1. PvM		Versnellen gebruik driftreductiemogelijkheden	2021	2022	Georganiseerd bedrijfsleven		In 2021 heeft de subwerkgroep versnellen gebruik driftreductie-mogelijkheden de mogelijkheden verkend. Gekozen routes zijn experimenteerruimte (gekoppeld aan actie nr. 107), expert judgement en met een rekenregel bepalen spuitdriftreductie van gecombineerde technieken/maatregelen. Eerste bespreking met betrokken heeft plaats gevonden. Op basis van concrete voorbeelden worden nieuwe en/of gecombineerde driftreductiemogelijkheden uitgewerkt en aangedragen ter goedkeuring.
5.2. PvM		drift - technieken 75% driftreductie hoge laanbomen	2021	2022	Georganiseerd bedrijfsleven		Is onderdeel van actie 16
1 HA		standaardwater - nieuwe samenstellling			IenW	LTO Glaskracht, Unie van Waterschappen, VNG	Het Standaard Water dat is voorgeschreven voor het vaststellen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties wordt volgens afspraak na een periode van 5 jaar geëvalueerd.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
2 HA		inventariseren waterstromen met/zonder gewasbeschermingsmiddelen	2021	door-lopend	IenW		Onderzoek is in uitvoering.
1.2. PvM		algemeen - stimuleren toepassen doe het zelf test	2022	n.t.b.	Georga-niseerd bedrijfs-leven		De werkgroep heeft twee prioriteiten, op de eerste plaats het laagdrempelig beschikbaar stellen van bemonsteringsmogelijkheden met labtoetsing. Het tweede is het ontwikkelen van een standaard-presentatie met concrete voorbeelden voor het aanpakken van emissies. Dit wordt in 2022 opgepakt in samenwerking met betrokken partners.
1.3. PvM		algemeen - herijken voorschriften bewijs van vakbekwaamheid gewasbescherming	2022	n.t.b.	Georga-niseerd bedrijfs-leven		Deze actie is opgepakt onder actie 128 van het UP. Vanuit Pakket van Maatregelen geen nadere actie.
2.10 PvM		erf - ontwikkelen juridisch kader	2021	n.t.b.	IenW	Landbouw-bedrijfsleven, UvW.	Uitwerking van opties naast het certificaat duurzaam erf. Project Bloembollenteelt Waterproof (PPS financiering met sector en waterschappen) betreffende afvalwaterstromen van erven, referentiewater en zuiverings-technologieën is afgerond.
2.11 PvM		erf - opnemen in wetgeving	Na afron-ding van 2.10		IenW		
2.12 PvM		omgang met restwater dat vrijkomt op keuringsstations			IenW	Fedecom, UvW	Check uitgevoerd op de geldende regelgeving. Verdere uitwerking hoe hier in de praktijk mee om te gaan.
2.2. PvM		controleren of Machinerichtlijn voorziet in schoonwatertank + onderzoeken wie toezicht houdt	2021	n.t.b.	IenW	Alle deelnemers PvM	• Wordt meegenomen bij uitwerking BBT. • CLM gaat in opdracht van IenW na welke onderdelen van de Machinerichtlijn relevant zijn voor reduceren van emissies. • In overleg met SZW wordt vastgesteld hoe toezicht op naleving van de Machinerichtlijn voor emissies naar het milieu invulling krijgt. Vaststellen relatie met actie Nefyto t.a.v. implementatie 'gesloten transfersysteem' en de wettelijke verankering daarvan.
2.3 PvM		inwendig reinigen - in beeld brengen aanvullende maatregelen	In aansluiting op 2.2 en vaststellen BBT.		IenW	Alle deelnemers PvM	
2.4. PvM		inwendig reinigen - ontwikkelen juridisch kader	In aansluiting op 2.2 en vaststellen BBT.		IenW	Alle deelnemers PvM	

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
2.5 PvM		inwendig reinigen - opname in wetgeving	In aansluiting op 2.2 2.3 en vaststellen BBT		IenW	Alle deelnemers PvM	
2.6 PvM		uitwendig reinigen - stimuleren aanleg en gebruik wasplaats	2022		IenW	Alle deelnemers PvM	Al praktijk, door uitleg en communicatie onduidelijkheden. Verdere uitwerking zie 2.7
2.7 PvM		uitwendig reinigen - brochure voor gemeenten en handreiking toezicht	2022		IenW	Alle deelnemers PvM	In 2021 is bij betrokken partijen geïnventariseerd welke knelpunten in de praktijk worden ervaren bij de aanleg van wasplaatsen. Op basis van de resultaten daarvan worden opgesteld: • handreiking aanleg wasplaatsen voor bevoegd gezag; informatiedocument aanleg wasplaatsen voor het agrarisch bedrijfsleven.
2.8 PvM		uitwendig reinigen - ontwikkelen juridisch kader	Volgt (indien nodig) uit 2.7.		IenW	Alle deelnemers PvM	
2.9 PvM		erf - instellen beoordelingscommissie	Volgt (indien nodig) uit 2.7.		IenW	Alle deelnemers PvM	
3.3. PvM		erf - uitvoeren onderzoek naar zuiveringstechnieken voor komen tot formele lijst indien voldoen aan minimaal zuiveringsrendement	2022	n.t.b.	Sector	KAVB, LTO Nederland, NFO, UvW, Cumela en Nefyto	Het KWR-project 'Bollenteelt waterproof' bleek onvoldoende aanknopingspunten te bieden voor het uitwerken zuiveringsrendement, etc. KAVB, LTO Nederland, NFO, UvW, Cumela en Nefyto stellen een plan van aanpak op om gebruik maken van de kennis in onder andere de glastuinbouw te komen tot een zuiveringsrendement, standaard water, beoordelingsmethode, meetprotocol. Dit plan van aanpak is in 2022 en zal daarna worden uitgevoerd.
3.4. PvM		erf - voorstel schrijven voor minimaal benodigd zuiveringsrendement	2022	n.t.b.	sector	KAVB, LTO Nederland, NFO, UvW, Cumela en Nefyto	Het KWR-project 'Bollenteelt waterproof' bleek onvoldoende aanknopingspunten te bieden voor het uitwerken zuiveringsrendement, etc. KAVB, LTO Nederland, NFO, UvW, Cumela en Nefyto stellen een plan van aanpak op om gebruik maken van de kennis in onder andere de glastuinbouw te komen tot een zuiveringsrendement, standaard water, beoordelingsmethode, meetprotocol. Dit plan van aanpak is in 2022 en zal daarna worden uitgevoerd.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
3.5. PvM		erf - ontwikkelen standaard water	2022	n.t.b.	sector	KAVB, LTO Nederland, NFO, UvW, Cumela en Nefyto	Het KWR-project 'Bollenteelt waterproof' bleek onvoldoende aanknopingspunten te bieden voor het uitwerken zuiveringsrendement, etc. KAVB, LTO Nederland, NFO, UvW, Cumela en Nefyto stellen een plan van aanpak op om gebruik maken van de kennis in onder andere de glastuinbouw te komen tot een zuiveringsrendement, standaard water, beoordelingsmethode, meetprotocol. Dit plan van aanpak is in 2022 en zal daarna worden uitgevoerd.
3.6. PvM		erf - ontwikkelen meetmethode	2022	n.t.b.	sector	KAVB, LTO Nederland, NFO, UvW, Cumela en Nefyto	Het KWR-project 'Bollenteelt waterproof' bleek onvoldoende aanknopingspunten te bieden voor het uitwerken zuiveringsrendement, etc. KAVB, LTO Nederland, NFO, UvW, Cumela en Nefyto stellen een plan van aanpak op om gebruik maken van de kennis in onder andere de glastuinbouw te komen tot een zuiveringsrendement, standaard water, beoordelingsmethode, meetprotocol. Dit plan van aanpak is in 2022 en zal daarna worden uitgevoerd.
3.7. PvM		erf - ontwikkelen beoordelingsmethode	2022	n.t.b.	sector	KAVB, LTO Nederland, NFO, UvW, Cumela en Nefyto	Het KWR-project 'Bollenteelt waterproof' bleek onvoldoende aanknopingspunten te bieden voor het uitwerken zuiveringsrendement, etc. KAVB, LTO Nederland, NFO, UvW, Cumela en Nefyto stellen een plan van aanpak op om gebruik maken van de kennis in onder andere de glastuinbouw te komen tot een zuiveringsrendement, standaard water, beoordelingsmethode, meetprotocol. Dit plan van aanpak is in 2022 en zal daarna worden uitgevoerd.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
5.10 PvM		drift - ontwikkelen juridisch kader	2022		IenW	Alle betrokken partijen PvM	Afhankelijk van: • Verwerking evaluatie werkzaamheden TCT (rapport S&P afgerond). • Verwerking resultaten van de door de TCT opgestelde notitie (afgerond) over opgedane ervaringen met het beoordelen van driftarme doppen en -technieken. • Nader te bespreken recente (december 2021) bevindingen van de WUR t.a.v. het wetenschappelijk verantwoord vaststellen van zeer hoge driftreductiepercentages en de betekenis daarvan voor het vastgestelde 'meetprotocol'. • Afronding afwegingen door de onder werkgroep pakket van maatregelen functionerende subwerkgroep 'robuuste voorschriften'. • Afronding afwegingen van de door de onder werkgroep pakket van maatregelen functionerende sub werkgroepen. Afronding van de analyse van de Machinerichtlijn die CLM in opdracht van IenW uitvoert en de voorstellen voor invulling van BBT die het CLM daarop aansluitend uitvoert.
5.11 PvM		drift - opname in wetgeving	Afhankelijk van 5.10		IenW	Alle betrokken partijen PvM	
5.12 PvM		drift - huidige technieken toetsen aan best beschikbare technieken (opschonen lijst)	Afhankelijk van 5.10		IenW	Alle betrokken partijen PvM	
5.13 PvM		drift - stimuleren aanschaf apparatuur met ten minste 95 % driftreductie	Afhankelijk van 5.10		IenW	Alle betrokken partijen PvM	
5.14 PvM		drift, doppen met tophoek 90 graden voor verlaagde spuitboom			IenW	Alle betrokken partijen PvM	• WUR-onderzoek (driftreductie 50%) en verwerking daarvan in de driftreducerende doppen- en techniekenlijst is afgerond. Onderzoek effect van 75% driftreducerende doppen onder de verlaagde spuitboom verloopt via de gebruikelijke weg. Opname in driftreducerende techniekenlijst is mede afhankelijk van 5.10.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
Aanvullend PvM		erf- opstellen handreiking en communicatiedocument aanleg wasplaats voor machines met gewasbeschermingsmiddelen	2022	n.t.b.	Sector	LTO, RWS, Cumela, Nefyto, UvW en de KAVB betrokken.	Eén van de knelpunten in de praktijk blijkt het aanleggen van een wasplaats voor machines me gewasbeschermingsmiddelen te zijn. Knelpunt voor zowel bevoegd gezag als bedrijfsleven. Op basis van een in 2021 uitgevoerde enquete is gestart met het opstellen van een inhoudsopgave voor een handreiking voor handhavende instanties en een voor gebruikers. Deze inhoudsopgaven wordt in 2022 verder uitgewerkt tot concrete toepasbare documenten.
Aanvullend PvM		Het vroegtijdig signaleren van mogelijke knelpunten in relatie tot grondwater en het delen van deze informatie met betrokken partijen. I&W neemt het initiatief om het IPO te benaderen over het uitvoeren van deze actie.	2022		IenW	IPO, sector	• In het kader van de Kennisimpuls Waterkwaliteit wordt een voorstel voor een 'early waring meetnet' in het bovenste grondwater uitgewerkt. • In januari 2022 vindt afstemming met het IPO en de Vewin over de uitvoering van acties uit het PvM en het UP die relevant zijn voor grondwaterkwaliteit.
Aanvullend PvM		Voor gesignaleerde knelpunten worden bekeken of er maatregelen nodig zijn aanvullend op het Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten. I&W neemt het initiatief om het IPO te benaderen over het uitvoeren van deze actie.	2022		IenW	IPO, sector	Afhankelijk van en in vervolg op hierboven.

Nieuwe acties 2022

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
3	4.1.2.	Glyfosaat fase 3 brede uitrol in de praktijk. Voor de toepassing van glyfosaat-houdende middelen die gebruikt worden voor onkruidbestrijding in de open teelten (inclusief graslandbeheer) en ingezet voor het behandelen van groenbemesters wordt nu gewerkt aan een concreet IPM-stappenplan.	2022	2022	LTO NL	LNV	Randvoorwaarde financiering fase 2
		Rol en verantwoordelijkheden gecontroleerde distributie	2022	2022	LNV / CDG	Agrodis, Ctgb, NVWA	Vervolg van de eerdere actie.
		Evaluatie systematiek biologische bestrijders	2022	2022	LNV	Alle relevante partijen	In het kader van de werkgroep actuele vraagstukken.
		Notitie cut off criteria	2022	2022	LNV	Alle relevante partijen	In het kader van de werkgroep actuele vraagstukken.
		F2F indicatoren voor gewasbescherming berekenen en publiceren	2022	door-lopend	LNV		
12	4.2.3	Het identificeren van instrumenten voor het stimuleren van het ontwikkelen en op de markt brengen van genetisch weerbare rassen en gewassen met beperkte terugverdienmogelijkheden, bijvoorbeeld omdat het kleine gewassen betreft of omdat de rassen specifiek voor de (beperkte) Nederlandse markt ontwikkeld moeten worden.	2022	2022	Plantum	onderzoek, ketenpartners, overheid (LNV) etc.	'kleine markten probleem' speelt ook op andere terreinen (bijv. biologische productie, productie bepaalde eiwitgewassen). Voornemen in 2022 een brainstorm te organiseren om stimulerende instrumenten te identificeren.
14	4.2.3	Als onderdeel van het nieuw op te zetten informatiesysteem voor agrarische ondernemers over weerbare teeltsystemen (**actie 4**) wordt jaarlijks een inventarisatie gemaakt van de beschikbare weerbare rassen en gewassen. Deze informatie wordt opgenomen in het systeem, zodat alle informatie over zowel weerbare teeltsystemen als de rassen en gewassen die in deze weerbare teeltsystemen passen, in één systeem beschikbaar is voor agrarische ondernemers. Veredelingsbedrijven worden gestimuleerd om hun weerbare rassen en informatie daarover beschikbaar te stellen.	t.z.t.	2030	Plantum	telers (LTO c.s.), adviseurs en erfbetreders (Agrodis c.s.), LNV	Afhankelijk van ontwikkelingen op **actie 4**.
30		Het inventariseren weerbare systemen voor ondersteuning nuttige organismen.	2022	2022	Artemis	Artemis, LTO, N&M, onderzoek	Vraagstelling van de desk study is uitgewerkt, de onderzoeksgroep met de beste expertise is geïnformeerd en bereid tot uitvoering

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
40		Vertaling fundamenteel microbioom onderzoek naar praktijk gewassen.	2022	2022	Artemis	LNV, onderzoek	Vraagstelling van de desk study is uitgewerkt, de onderzoeksgroep met de beste expertise is geïnformeerd en bereid tot uitvoering
41		Het inventariseren van de overlap tussen consortia van (micro-)organismen.	2022	2022	Artemis	LNV, onderzoek	Vraagstelling van de desk study is uitgewerkt, de onderzoeksgroep met de beste expertise is geïnformeerd en bereid tot uitvoering
49	4.3.4.	Agrarisch ondernemers willen zekerheid over het langjarig toepassen van een nieuwe techniek. Bij de toepassing van nieuwe technische maatregelen kan het echter voorkomen dat de regelgeving hier nog niet op is ingericht. Er wordt een overzicht gemaakt van belemmeringen in regelgeving voor het toepassen van technische maatregelen. Denk hierbij aan de inzet van drones en zelfrijdende voertuigen.	2022	n.t.b.	Cumela	Partijen in Werkgroep Rand-voorwaarden i.s.m. BO Akkerbouw	Samenwerking wordt hier gezocht met het Actieplan Plantgezondheid van BO Akkerbouw
50	4.3.4.	Een grote groep agrarisch ondernemers gaat pas informatie- en beslissings-ondersteunende systemen en precisietechnieken gebruiken als er vertrouwen ontstaat in deze systemen en er afspraken zijn gemaakt over aspecten als datagebruik door ketenpartijen/ derden, beveiliging, data-eigendom, datadelen.	2022	N.t.b.	LTO NL		In 2022 wordt gewerkt aan het opstellen van een plan van aanpak. Gaat o.a. over afspraken over data-eigendom en datagebruik, geïmplementeerd op actuele datasystemen gwb
51	4.3.4.	Verkennen van de mogelijkheden om te komen tot een volledig gesloten kassysteem.	2022	2025	LTO NL		Dit is uitgewerkt in de pilot ‘Kas als ecosysteem’ van Glastuinbouw Nederland, dat onderdeel is van het Praktijkprograma Plantgezondheid (actie 16). Pilot start in 2022
52	4.3.4.	Agrarisch ondernemers hebben de mogelijkheid om technieken uit te proberen en toe te passen door hierin zelf te investeren, gezamenlijk te investeren (samenwerkingsverbanden tussen agrarisch ondernemers, bestaande of nieuw op te richten coöperaties of deze in te huren via vouchersysteem bij loonwerker of dealer. Dit vermindert het risico op desinvesteringen voor agrarisch ondernemers.	2022	n.t.b.	Cumela	Partijen in Werkgroep Rand-voorwaarden i.s.m. BO Akkerbouw	In 2021 is als voorbereiding het vouchersysteem door Cumela uitgewerkt.

Actie#	Passage UP	Actie omschrijving	Start datum	Eind datum	Trekker	Betrokkenen	Toelichting
59	4.4.1.	Er komt een overzicht van potentiële basisstoffen die beschikbaar kunnen komen voor de agrarische ondernemer. Voor deze stoffen wordt een plan opgesteld en uitgevoerd ten behoeve van snelle toelating van deze stoffen.	2022	N.t.b.	LTO NL		Deze actie dient breder geïnterpreteerd te worden; het betreft hier het voorstel 'Green deal 2.0' dat reeds besproken is met alle cemps. Het initiatief wordt meegenomen als onderdeel van een vervolg Fonds Kleine Toepassingen (actie 78)
62		Om de toelating laag-risicostoffen en -middelen te bevorderen, is het van belang dat er inzicht is in de mogelijkheden die er zijn om dossiers uit (OECD) landen buiten de Europese Unie te gebruiken voor het aanvragen van de goedkeuring van een werkzame stof of de toelating van een middel.	2022	2023?	Ctgb	Nefyto, Artemis	Verkennende gesprekken tussen Ctgb, Nefyto en Artemis zijn gevoerd. Er wordt nu gewerkt aan een projectvoorstel.
128	5.2.3.	Het "Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten" richt zich ook op het herijken van de voorschriften van de bewijzen van vakbekwaamheid gewasbescherming. Het georganiseerde bedrijfsleven neemt hiervoor het initiatief.	2022	N.t.b.	Georganiseerd bedrijfsleven		Deze actie is en wordt opgepakt in het reguliere afstemmingsoverleg spuitlicenties. Voor 2022 is de emisisie van gewasbeschermingsmiddelen, de routes en maatregelen, één van de speerpunten.

Betrokken partijen:

agrodis

Fedecom

Plantum

Artemis
Natuurlijk

LTO Nederland

Rijksoverheid

ctgb
College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden

NATUUR & MILIEU

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

CUMELA
Brancheorganisatie voor groen, grond en infra

dutch crop protection association nefyto

Vewin
Vereniging van waterbedrijven in Nederland